

Tegn for 'forperson'

I slutningen af april blev der på DDL's landsmøde valgt en ny forperson. I den afgående forpersons periode blev funktionens navn ændret fra formand til forperson. I løbet af de seneste år har der været en diskussion i Danmark om at anvende kønsneutral sprogbrug. Afledt af dette har flere foreninger, bestyrelser m.v. ændret denne funktionsbetegnelse og således også DDL. I denne klumme vil vi ikke forholde os til diskussionen om dansk, men se nærmere på hvad den betyder i dansk tegnsprog.

Tekst & foto: Elisabeth Holm Hansen & Janne Boye Niemelä, Afdeling for dansk tegnsprog

Tegnet FORMAND.

Ifølge Den Danske Ordbog betyder formand "[en] person der for en periode er valgt til at stå i spidsen for og repræsentere en gruppe, fx et selskab, en bestyrelse eller en organisation". Tegnet FORMAND optræder i Ordbog over Dansk Tegnsprog med mundbevægelsen /formand/, der er indlånt fra dansk lydprog. I modsætning til det danske ord formand som indeholder sammensætningsleddet -mand, der af nogle kan opfattes som en kønsmarkør, ligger der i den manuelle del af tegnet FORMAND ikke umiddelbart nogen kønsbetegnelse.

Tegnets udførelse imiterer den bevægelse en person udfører, når vedkommende fx slår en hammer ned i et bord, men udtrykker altså ikke i sig selv at denne person identificerer sig som et bestemt køn. Denne mulige betydning tillægges først ved mundbevægelsen, der som skrevet tidligere minder om det danske ord formand.

En kønsneutral betegnelse

Man kan dog opleve at nogle vælger mundbevægelsen /forperson/ eller slet og ret /for/ samtidig med udførsel af tegnet FORMAND og på den måde kommer uden om eventuelle kønnede betydninger. Da tegnsprog ikke har et eget skriftsprog, benytter man glosser i dansk skriftsprog for at sikre en entydighed på skrift, så alle ved hvilket tegn der er tale om. Her vil nogen måske mene at glossen FORMAND er kønnet, mens andre vil sige at det bare er et fast funktionsbegreb.

Andre tegn med sammensætningsleddet -mand

I modsætning til tegnet FORMAND, der i den manuelle udførsel er kønsneutralt,

indeholder fx tegnene BRAND^MAND og SNE^MAND tegnet for mand i selve tegnudførelsen og altså ikke kun i mundbevægelsen

Hvilket tegn kan man så bruge?

I takt med at flere vælger den kønsneutrale betegnelse forperson, vil vi måske også se flere gå over til at benytte mundbevægelsen /for/ eller /forperson/ ligesom vi så de to forpersonskandidater gøre i deres respektive præsentationsvideoer. Andre foretrækker at benytte en tegnsammensætning, nemlig FORMAND^PERSON, med mundbevægelsen /forperson/ til at udtrykke den kønsneutrale betegnelse på dansk tegnsprog.

Kun tiden vil vise hvilken af de to former, eller måske en helt tredje, der vil vinde udbredelse blandt tegnsprogstalende i Danmark.

Dansk
Sprognævn

Du kan kontakte os på:

Skype:
dansktegnsporg.dsn

Telefon/Whatsapp:
33 74 74 15

Mail/videomail:
dansktegnsporg@dsn.dk